

ispunjavanje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine iz ove oblasti, odnosno na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU, Vijeće je u postupku utvrdilo da izdavanjem predmetne garancije JP "Elektroprivreda BiH" za kreditno zaduženje kod CEXIM banke postoji opasnost od narušavanja konkurencije i uticaj na trgovinu jer se JP "Elektroprivreda BiH" stavlja u povoljniji položaj u odnosu na druge proizvođače električne energije na tržištu Federacije BiH i Bosne i Hercegovine.

Naime, shodno tački 187. Obavještenja Komisije (2016/C 262/01), kojom je propisano da se smatra da se mjerom koju je dodijelila država narušava ili prijeti da će se narušiti konkurencija ako bi se njom mogao poboljšati položaj na tržištu korisnika u odnosu na druge preduzetnike s kojima se takmiči na tržištu, odnosno da se uopćeno smatra da narušavanje konkurencije na tržištu u smislu člana 107. stav 1. Ugovora o funkcioniranju Evropske unije obično postoji kada država dodijeli finansijsku prednost nekom preduzetniku u liberaliziranom sektoru u kome postoji ili bi mogla postojati konkurencija na tržištu, Vijeće je utvrdilo da se izdavanjem predmetne garancije JP "Elektroprivreda BiH" stavlja u povoljniji položaj u odnosu na druge proizvođače električne energije na tržištu Bosne i Hercegovine.

Naime, JP "Elektroprivreda BiH" je aktivno u proizvodnji, distribuciji i snabdijevanju električnom energijom koja je predmet Direktive o električnoj energiji 2009/72/EC, čiji je cilj liberalizacija i integracija energetske tržišta Energetske zajednice. U tom kontekstu, svaka pomoć države koja favorizira određena preduzeća suprotna je ciljevima liberalizacije tržišta i protivi se naporima liberalizacije, te takva državna pomoć prijeti narušavanju konkurencije na tržištu.

Kada je u pitanju uticaj na trgovinu, Vijeće je utvrdilo da se dodjelom državne pomoći u obliku garancije JP "Elektroprivreda BiH" utiče na trgovinu, budući da je predmetna garancija izdata za kreditno zaduženje navedenog preduzeća u svrhu finansiranja projekta za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije – termoelektrane, te se na taj način jača položaj JP "Elektroprivreda BiH" u sektoru gdje postoji značajna prekogranična trgovina električnom energijom, pa se predmetnom garancijom utiče na trgovinu umreženom energijom između Bosne i Hercegovine i Evropske unije, odnosno prije svega s državama potpisnicama Ugovora o EZ-u.

Naime, tačkom 191. Obavještenja Komisije (2016/C 262/01) propisano je da su sudovi EU presudili da "kada pomoć koju država članica dodijeli jača položaj preduzetnika u odnosu na ostale preduzetnike konkurente u trgovini u EU, smatra se da ta pomoć utiče na trgovinu", te da se može smatrati da javna pomoć može imati učinak na trgovinu između država članica čak i ako korisnik nije direktno uključen u prekograničnu trgovinu (npr. zbog subvencije bi operaterima u drugim državama članicama moglo biti teže ući na tržište održavanjem ili povećavanjem lokalne ponude).

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je u konkretnom slučaju utvrdilo da garancija Federacije BiH, koju je izdalo Federalno ministarstvo finansija za kreditno zaduženje JP "Elektroprivreda BiH" kod CEXIM banke u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", predstavlja državnu pomoć iz člana 3. stav (1) Zakona, jer su kumulativno ispunjeni prethodno navedeni uslovi.

S obzirom na to da garancija izdata za kreditno zaduženje JP "Elektroprivreda BiH" predstavlja državnu pomoć u smislu člana 3. stav (1) Zakona, a članom 5. stav (1) Zakona propisana je opća zabrana dodjele državne pomoći koja narušava ili prijeti da naruši tržišnu konkurenciju davanjem prednosti određenim privrednim subjektima, proizvodnji ili trgovini određenih proizvoda ili pružanju određenih usluga u mjeri u kojoj to može uticati na ispunjavanje obaveza Bosne i Hercegovine iz međunarodnih sporazuma, dok su članom 6. stav (1) Zakona, odnosno podzakonskim aktima usvojenim na osnovu Zakona propisana

izuzeća od opće zabrane, Vijeće je u postupku utvrđivalo da li u konkretnom slučaju postoji mogućnost primjene izuzeća na osnovu člana 6. st. (1) i (2) Zakona i Uredbe o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji BiH.

Budući da je predmetna garancija izdata za kreditno zaduženje u svrhu izgradnje novog bloka Termoelektrane "Tuzla", odnosno za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz uglja, Vijeće je utvrdilo da Uredbom o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji BiH, kao i propisima EU iz oblasti državne pomoći, nisu propisani uslovi i kriteriji za dodjelu državne pomoći za izgradnju termoelektrana, odnosno za proizvodnju električne energije iz uglja, te da se na predmetnu garanciju ne može primijeniti izuzeće od opće zabrane državne pomoći iz člana 5. stav (1) Zakona.

Shodno navedenom, Vijeće je utvrdilo da državna pomoć u obliku garancije korisniku JP "Elektroprivreda BiH", za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", nije usklađena sa Zakonom i podzakonskim aktima usvojenim na osnovu njega.

U skladu s navedenim, Vijeće je odlučilo kao u tački 1. dispozitiva ovog rješenja.

Shodno odredbi člana 18. stav (1) Zakona, kojom je propisano da kada u slučaju nezakonito dodijeljene državne pomoći donese negativnu odluku iz člana 12. stav (3) tačka d) Zakona, Vijeće utvrđuje obavezu davaocu državne pomoći da preduzme mjere za povrat te nezakonito dodijeljene pomoći od korisnika u iznosu koji uključuje iskorišteni iznos državne pomoći uvećan za zateznu kamatu, koja se naplaćuje počevši od dana kada je nezakonita pomoć data na korištenje do dana povrata njenog iznosa, Vijeće je odlučilo kao u tački 2. dispozitiva ovog rješenja.

Uputstvo o pravnom lijeku:

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna strana može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana prijema ovog rješenja.

Broj UP/I 03-26-1-42-11/18
29. juna 2022. godine
Istočno Sarajevo

Predsjedavajuća
Vijeća za državnu pomoć BiH
Dr. **Radmila Čičković**, s. r.

Na temelju članka 12. stavak (3) točka d) i članka 18. stavak (1) Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 10/12 i 39/20), te članka 247. Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16), rješavajući u postupku, obnovljenom po službenoj dužnosti, a u vezi s dodjelom državne potpore u obliku garancije korisniku Javno poduzeće "Elektroprivreda BiH" d. d. Sarajevo, za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine na 121. sjednici, održanoj 29. lipnja 2022. godine, donijelo je sljedeće

RJEŠENJE

1. Poništava se Rješenje Vijeća za državnu potporu Bosne i Hercegovine, broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23. 7. 2018. godine, i stvar rješava tako što se utvrđuje da državna potpora u obliku garancije korisniku Javno poduzeće "Elektroprivreda BiH" d. d. Sarajevo, za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", nije sukladna Zakonu o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini.
2. Nalaže se Federalnom ministarstvu financija, kao davatelju državne potpore, da poduzme mjere za povrat nezakonito dodijeljene potpore iz točke 1. dispozitiva ovoga Rješenja od korisnika Javno poduzeće "Elektroprivreda BiH" d. d. Sarajevo, uvećane za iznos zatezne kamate od dana kada je

nezakonita potpora dana na korištenje do dana povrata njezinoga iznosa, i obavijesti Vijeće o izvršenom povratu.

3. Ovo Rješenje bit će objavljeno u "Službenom glasniku BiH", službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Obrazloženje

1. Tijek postupka

1.1. Pokretanje i tijek postupka

Rješavajući u postupku ocjene usklađenosti državne potpore s propisima o državnoj potpori, pokrenutom na temelju Zahtjeva Federalnog ministarstva financija za odobrenje državne potpore u obliku garancije korisniku Javno poduzeće "Elektroprivreda BiH" d. d. Sarajevo, za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", Vijeće za državnu potporu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) na 73. sjednici, održanoj 23. srpnja 2018. godine, donijelo je rješenje kojim se utvrđuje da državna potpora, sadržana u Zahtjevu za odobrenje državne potpore u obliku garancije korisniku Javno poduzeće "Elektroprivreda BiH" d. d. Sarajevo, za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", ne predstavlja državnu potporu u smislu Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini.

Tajništvo Energetske zajednice (u daljnjem tekstu: Tajništvo EZ-a) aktom broj: ECS-10/18 od 15.10.2018. godine informiralo je Vijeće da su Aarhus Centre i CEE Bankwatch Network 25.9.2018. godine podnijeli žalbu Tajništvu EZ-a protiv Bosne i Hercegovine, odnosno protiv Rješenja Vijeća, broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, zbog neusklađenosti s *acquisem* iz područja državne potpore u smislu državne podrške Projektu "Tuzla 7", koja je registrirana kao Predmet ECS-10/18, te da će Tajništvo EZ-a morati pokrenuti postupak sukladno svojem mehanizmu rješavanja sporova.

U istom aktu Tajništvo EZ-a dostavilo je Vijeću procjenu predmetne žalbe i preliminarno zaključilo da Rješenje Vijeća, broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, nije sukladno pravnoj stečevini o državnoj potpori Energetske zajednice, u mjeri u kojoj nisu ispunjena četiri uvjeta za izuzeće navedena u Obavijesti Komisije o primjeni čl. 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državne potpore u obliku garancija ("Službeni list Europske unije", serija C, broj 155, 20.6.2008.) [u daljnjem tekstu: Obavijest Komisije (2008/C 155/02)], i da garancija ne predstavlja državnu potporu.

Otvorenim pismom Bosni i Hercegovini, akt broj: BH-MC/O/jko/03/26-03-2019 od 26.3.2019. godine, Tajništvo EZ-a pokrenulo je postupak rješavanja sporova protiv Bosne i Hercegovine zbog navodnog nepoštivanja Ugovora o osnivanju Energetske zajednice ("Službeni glasnik BiH" – Međunarodni ugovori, broj 09/06) (u daljnjem tekstu: Ugovor o EZ-u), osobito njegovih čl. 18. i 19.

Među ostalim, u Otvorenom pismu Tajništvo EZ-a navodi kako je nakon izvršene procjene došlo do preliminarog zaključka da Rješenje Vijeća za državnu potporu Bosne i Hercegovine, broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, nije sukladno pravnoj stečevini o državnoj potpori Energetske zajednice, odnosno kako garancija koju je Federalno ministarstvo financija izdalo Javnom poduzeću "Elektroprivreda BiH" d. d. Sarajevo (u daljnjem tekstu: JP "Elektroprivreda BiH") predstavlja državnu potporu.

Naime, Tajništvo EZ-a istaklo je da je Rješenje Vijeća utemeljeno na ispunjenju četiri kriterija iz Obavijesti Komisije (2008/C 155/02) koja su transponirana u Uredbu o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/18), točnije u članak 137., te u vezi s tim izrazilo zabrinutost u ispunjenje tri od četiri kriterija iz točke 3.2. navedene Obavijesti Komisije: opseg garancije, granice pokrivenosti garancije i tržišno formirana cijena.

Vijeće je uputilo Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, kao kontakt-točki za suradnju s Energetskom zajednicom, Izjašnjenje na Otvoreno pismo Tajništva Energetske zajednice ECS 10/18, akt broj: 03-50-1-162-10/18 od 26.4.2019. godine, s ciljem njegove dostave Tajništvu EZ-a. U navedenom Izjašnjenju Vijeće je dalo argumentaciju koja ukazuje na to da je navedeno Rješenje donijelo sukladno Zakonu o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini i podzakonskim aktima usvojenim na temelju njega, odnosno konkretno sukladno članku 137. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH.

Dana 18.9.2019. u Beču je, nakon potpisivanja Memoranduma o razumijevanju, održana medijacijska sjednica između predstavnika Bosne i Hercegovine i Tajništva EZ-a, pod pokroviteljstvom Centra za rješavanje sporova i pregovaranja Energetske zajednice, kojom je predsjedao dr. Herman Verbist kao medijator, ali su pregovori završili bez postizanja sporazuma.

Shodno članku 11. Proceduralnog akta br. 2015/04/MC-EnC Ministarskog vijeća Energetske zajednice, od 16.10.2015. godine, o Pravilima procedure za rješavanje sporova prema Ugovoru o EZ-u (u daljnjem tekstu: Pravila za rješavanje sporova 2015.), kojim je propisano da Tajništvo EZ-a provodi preliminarni postupak prije podnošenja obrazloženog zahtjeva Ministarskom vijeću EZ-a. Tajništvo EZ-a je 16.1.2020. godine uputilo Bosni i Hercegovini Obrazloženo mišljenje u predmetu ECS-10/18.

U Obrazloženome mišljenju Tajništvo EZ-a uradilo je analizu Rješenja Vijeća, broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, kojim je utvrđeno da garancija korisniku JP "Elektroprivreda BiH", za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", ne predstavlja državnu potporu i zaključilo da ova procjena nije sukladna pravnoj stečevini o državnoj potpori Energetske zajednice, odnosno Obavijesti Komisije (2008/C 155/02), jer nisu kumulativno ispunjeni svi uvjeti da predmetna garancija ne predstavlja državnu potporu. Naime, u Obrazloženome mišljenju navodi se kako predmetna garancija ne ispunjava uvjet koji se odnosi na opseg garancije, granice pokriva garancije, tj. garancija pokriva više od 80% neizmirenog kredita, i za nju nije plaćena tržišna premija.

U zaključku Obrazloženoga mišljenja navodi se kako je na temelju spomenute procjene, a pozivajući se na detaljnu analizu danu u Otvorenom pismu i izvješću Shepparda Mullina, Tajništvo utvrdilo da je Vijeće pogrešno procijenilo karakter državne potpore, te da je na taj način Bosna i Hercegovina dodijelila nezakonitu državnu potporu, čime su povrijeđena prava Energetske zajednice, osobito čl. 18. i 19. Ugovora o EZ-u.

Također, Tajništvo EZ-a je u Obrazloženome mišljenju, shodno članku 14. stavak 2. Postupka za rješavanje sporova, od Bosne i Hercegovine zatražilo otklanjanje povrede utvrđene u ovom Obrazloženom mišljenju u roku od dva mjeseca, tj. do 16. 3. 2020. godine.

Sukladno članku 90. Ugovora o EZ-u, Tajništvo EZ-a je 26.6.2020. godine uputilo Obrazloženi zahtjev u kojemu od Ministarskog vijeća EZ-a traži da donese odluku da donošenjem i zadržavanjem na snazi Odluke Vijeća za državnu potporu Bosne i Hercegovine, broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, kojom je utvrđeno da garancija u korist Izvozno-uvozne banke Kine radi osiguranja kredita JP "Elektroprivreda BiH" ne predstavlja državnu potporu u smislu članka 18. stavak 1. točka c) Ugovora o EZ-u, Bosna i Hercegovina ne ispunjava svoje obveze prema članku 18. navedenoga Ugovora.

Dana 26.6.2020. godine Predsjedništvo Energetske zajednice zatražilo je od Savjetodavnog odbora EZ-a davanje mišljenja na Obrazloženi zahtjev Tajništva EZ-a u slučaju ECS-10/18 protiv Bosne i Hercegovine.

S obzirom na to da, sukladno članku 32. (4) Pravila za rješavanje sporova, Savjetodavni odbor EZ-a mora provesti javnu raspravu prije davanja mišljenja, javna rasprava zakazana je za 9.

10. 2020. godine, uz suglasnost Bosne i Hercegovine i Tajništva EZ-a.

Savjetodavni odbor EZ-a otvorio je javnu raspravu 9.10.2020. godine, ali je na zahtjev predstavnika Bosne i Hercegovine ona odgođena za 9.12.2020. godine jer Savjetodavnom odboru nisu bili dostupni svi dokazi, prije svega niz izvješća ekonomista relevantnih za slučaj, posebice izvješće (analiza koju je naručilo JP "Elektroprivreda BiH") Copenhagen Economics - Ekonomska i pravna analiza garancije Federacije BiH s aspekta važećih propisa o državnoj potpori BiH/FBiH i EU (Economic and Legal Analysis of the Guarantee of the Federation of BiH from the Aspect of Valid BiH/FBiH and EU State Aid Regulations, Copenhagen Economics, Copenhagen, 2020), Copenhagen Economics, Copenhagen, 2020, i izvješće (neovisna ekonomska procjena za Tajništvo EZ-a) Oxera Consulting, Oxford – Procjena garancije EPBiH za Projekt "Tuzla 7" (Assessment of the Guarantee provided to EPBiH for the Tuzla 7 Project, Oxera Consulting, Oxford, 2020). Savjetodavni odbor EZ-a zatražio je da se svi relevantni dokumenti podnesu do 27.11.2020. godine i dao mogućnost strankama da daju objašnjenje kako su ekonomski dokazi predstavljeni u tim izvješćima povezani s ostalim argumentima predmetnoga slučaja.

Na javnoj raspravi, koja je održana online 9.12.2020. godine, pred Savjetodavnim odborom EZ-a predstavnici Bosne i Hercegovine: Aleksandar Ristić, Vijeće za državnu potporu BiH, Bogdan Gecić, odvjetnik, Elektroprivreda BiH, i Adina Claić, Copenhagen Economics, Elektroprivreda BiH, iznijeli su argumentaciju da predmetna garancija Federacije BiH za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla" ne predstavlja državnu potporu, kako je to utvrđeno Rješenjem Vijeća, broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine.

Dana 15.11.2021. godine Savjetodavni odbor EZ-a, u sastavu Rajko Pirnat, Alan Riley, Helmut Schmitt von Sydow, Verica Trstenjak i Wolfgang Urbantschitsch, sukladno članku 90. Ugovora o EZ-u i članku 11. Pravila za rješavanje sporova 2015., jednoglasno je dao mišljenje u predmetu ECS-10/18.

U mišljenju je navedeno kako Savjetodavni odbor smatra da Bosna i Hercegovina usvajanjem i zadržavanjem na snazi Odluke Vijeća za državnu potporu Bosne i Hercegovine, broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, kojom je utvrđeno da garancija u korist Izvozno-uvozne banke Kine radi osiguranja kredita JP "Elektroprivreda BiH" ne predstavlja državnu potporu u smislu članka 18. stavak 1. točka c) Ugovora o EZ-u, ne ispunjava svoje obveze prema članku 18. navedenoga Ugovora.

Dana 30.12.2021. godine Vijeće je zaprimilo putem službenog *e-maila* info@szdp.gov.ba dopis Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH kojim obavještavaju da je u Beogradu 30.11.2021. godine održan 19. sastanak Ministarskog vijeća Energetske zajednice, na kojemu je, među ostalim, razmatrano i mišljenje Savjetodavnog odbora Energetske zajednice u vezi s pokrenutim postupkom ECS-10/18 koji se vodi protiv Bosne i Hercegovine zbog nepoštivanja pravila i obveza u području državne potpore, te da je Ministarsko vijeće usvojilo Odluku, broj: 2021/03/MC-EnC, o nepoštivanju Ugovora o EZ-u od strane Bosne i Hercegovine u slučaju ECS-10/18.

U članku 1. Odluke Ministarskog vijeća Energetske zajednice 2021/03/MC-EnC od 30.11.2021. godine navodi se kako donošenjem i zadržavanjem na snazi Odluke Vijeća za državnu potporu Bosne i Hercegovine, broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, kojom je utvrđeno da garancija u korist Izvozno-uvozne banke Kine radi osiguranja kredita JP "Elektroprivreda BiH" ne predstavlja državnu potporu u smislu članka 18. stavak 1. točka c) Ugovora o osnivanju Energetske zajednice, Bosna i Hercegovina ne ispunjava svoje obveze prema članku 18. Ugovora iz razloga navedenih u Obrazloženome zahtjevu Tajništva Energetske zajednice u predmetu ECS-10/18 od 26.6.2020. godine.

U članku 2. iste Odluke navodi se da je Bosna i Hercegovina dužna poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi ispravila kršenje utvrđeno u članku 1. ove Odluke i odmah osigurati usklađenost sa zakonom Energetske zajednice, te da je dužna redovito izvještavati Tajništvo EZ-a i Stalnu skupinu na visokoj razini o mjerama poduzetim u 2022. godini. U stavku 2. istoga članka navodi se da ako se kršenje Ugovora o EZ-u ne otkloni do 1.7.2022. godine, Tajništvo EZ-a pokrenut će postupak prema članku 92. Ugovora.

1.2. Obnova postupka

Shodno navedenoj Odluci Ministarskog vijeća Energetske zajednice 2021/03/MC-EnC od 30.11.2021. godine, kojom je utvrđeno da je Bosna i Hercegovina, odnosno Vijeće Rješenjem broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, prekršila članak 18. Ugovora o EZ-u, te da je shodno toj Odluci dužna predmetno Rješenje uskladiti sa zakonodavstvom Energetske zajednice do 1.7.2022. godine, Vijeće je odlučilo obnoviti postupak po službenoj dužnosti, shodno članku 239. stavak (1) Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 i 53/16) u dijelu koji se odnosi na procjenu kumulativne ispunjenosti četiri kriterija iz članka 137. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH.

Naime, u Obrazloženome mišljenju Tajništva EZ-a i Mišljenju Savjetodavnog odbora EZ-a, kao razlozi neusklađenosti Rješenja Vijeća, broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, s pravnom stečevinom o državnoj potpori Energetske zajednice, navedeno je neispunjenje tri od četiri kriterija iz točke 3.2. Obavijesti Komisije (2008/C 155/02): opseg garancije, granice pokrivenosti garancije i tržišno formirana cijena (nije plaćena tržišna premija za garanciju), koja su transponirana u Uredbu o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, točnije u članak 137.

S obzirom na to da je Ministarsko vijeće Energetske zajednice utvrdilo da je Bosna i Hercegovina, odnosno Vijeće Rješenjem broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, prekršila članak 18. Ugovora o EZ-u, a da je Ugovor o EZ-u sporazum međunarodnog karaktera i njega je Bosna i Hercegovina ratificirala Odlukom o ratifikaciji koju je donijelo Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 32. hitnoj sjednici, održanoj 27. srpnja 2006. godine, na temelju članka V. 3. (d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PSBiH, broj 326/06 od 7. srpnja 2006. godine), te je samim tim u hijerarhiji pravnih propisa, tj. po svojoj pravnoj snazi iznad domaćeg zakonodavstva, u konkretnom slučaju Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini, Vijeće je odlučilo obnoviti postupak okončan Rješenjem broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, po službenoj dužnosti, sukladno članku 239. stavak (1) Zakona o upravnom postupku, zbog okolnosti navedenih u članku 238. stavak (1) istoga Zakona (nove činjenice), te donijeti novo rješenje koje će biti usklađeno s Ugovorom o EZ-u i pravnom stečevinom EU.

Naime, Vijeće je zaključilo kako argumenti navedeni u Mišljenju Savjetodavnog odbora Energetske zajednice i Obrazloženome mišljenju Tajništva EZ-a, na temelju kojih je donesena Odluka Ministarskog vijeća Energetske zajednice 2021/03/MC-EnC od 30.11.2021. godine, predstavljaju nove činjenice, shodno članku 238. stavak (1) Zakona o upravnom postupku, koje bi u vezi s već izvedenim i upotrijebljenim dokazima mogle dovesti do drugačijeg rješenja da su te činjenice bile iznesene ili upotrijebljene u ranijem postupku okončanom Rješenjem broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine.

Vijeće je odlučilo ne donositi poseban zaključak kojim se obnova dopušta, kako je to propisano odredbom članka 246. stavak (1) Zakona o upravnom postupku, nego je odlučilo, sukladno stavku (2) istoga članka, u interesu ubrzanja postupka, prijeći odmah na ponovnu ocjenu kumulativne ispunjenosti četiri kriterija iz članka 137. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i

uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, jer je na temelju obrazloženoga mišljenja Tajništva EZ-a i Mišljenja Savjetodavnog odbora EZ-a utvrđeno da bi nova procjena u vezi s već izvedenim dokazima mogla dovesti do drugačijeg rješenja.

Na kraju, smatramo bitnim istaći da je, bez obzira na odredbe domaćeg zakonodavstva, u konkretnome slučaju Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini i Zakona o upravnom postupku, Vijeće u obvezi, u konkretnom slučaju, donijeti novo rješenje koje će biti usklađeno s Ugovorom o EZ-u, s obzirom na to da on, kao međunarodni sporazum, ima supremaciju nad zakonima Bosne i Hercegovine, jer je u hijerarhiji pravnih propisa/akata iznad domaćega zakonodavstva.

Naime, Ministarsko vijeće EZ-a je, shodno članku 91. Ugovora o EZ-u, donijelo Odluku broj: 2021/03/MC-EnC od 30.11.2021. godine, kojom je utvrđeno da je Bosna i Hercegovina, odnosno Vijeće Rješenjem broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, prekršila članak 18. Ugovora o EZ-u, prihvaćajući Mišljenje Savjetodavnog odbora EZ-a i obrazloženo mišljenje Tajništva EZ-a, koji su predmetno Rješenje Vijeća ocjenjivali na temelju kriterija koji proizlaze iz primjene pravila čl. 81., 82. i 87. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, shodno članku 18. stavak (2) Ugovora o EZ-u.

Obveza Vijeća da prilikom ocjene zahtjeva za dodjelu državne potpore primjenjuje navedene kriterije koji proizlaze iz primjene pravila tržišnoga natjecanja koja vrijede u Zajednici, osobito čl. 81., 82., 86. i 87. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice, propisana je i odredbom članka 71. stavak 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/08 - Međunarodni ugovori) (u daljnjem tekstu: SSP).

2. Primijenjeni propisi

Osim odredaba Zakona, Vijeće je u obnovljenom postupku primijenilo i odredbe Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, te u svrhu poređenja propise Europske unije iz područja državne potpore.

Sukladno odredbi članka 4. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, kojom je propisano da se državna potpora dodjeljuje ako program ili pojedinačni projekt državne potpore zadovoljava uvjete iz ove Uredbe i članka 71. stavak 2. SSP-a, Vijeće je obvezno prilikom ocjene zahtjeva za dodjelu državne potpore primijeniti ne samo pravo Bosne i Hercegovine nego na odgovarajući način primijeniti i kriterije i uvjete koji proizlaze iz primjene pravila tržišnoga natjecanja koja vrijede u Zajednici i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice. Osim Uredbom o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, obveza primjene navedenih kriterija i uvjeta Vijeću je propisana odredbom članka 71. stavak 1. točka c) SSP-a koji glasi: Tržišno natjecanje i druge gospodarske odredbe "1. Sljedeće je nespojivo s pravilnom primjenom ovoga Sporazuma, u mjeri u kojoj može utjecati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine: (c) svaka državna potpora kojom se narušava ili prijeti narušavanjem tržišnoga natjecanja davanjem prednosti određenim poduzećima ili određenim proizvodima", te stavkom 2. istoga članka koji glasi: "2. Svako postupanje suprotno ovome članku ocjenjivat će se na temelju kriterija koji proizlaze iz primjene pravila tržišnoga natjecanja koja vrijede u Zajednici, osobito čl. 81., 82., 86. i 87. Ugovora o osnivanju Europske zajednice i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice."

Kako odredbom članka 137. Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH nisu detaljno obrazloženi kriteriji i uvjeti za dodjelu državne potpore u obliku garancija, te kriteriji i uvjeti iz pojma/definicije državne potpore, Vijeće je u konkretnome slučaju, u svrhu poređenja, shodno članku 71. stavak 2. SSP-a, uzelo u obzir i sljedeće propise Europske unije:

- Obavijest Komisije o primjeni čl. 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državne potpore u obliku garancija ("Službeni list Europske unije", serija C, broj 155, 20.6.2008.) [u daljnjem tekstu: Obavijest Komisije (2008/C 155/02)] i
- Obavijest Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije ("Službeni list Europske unije", serija C, broj 262/1, 19.7.2016.) [u daljnjem tekstu: Obavijest Komisije (2016/C 262/01)].

3. Utvrđivanje činjenica

Vijeće je u obnovljenom postupku okončanom Rješenjem Vijeća, broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, odlučilo izvršiti ponovnu ocjenu kumulativne ispunjenosti četiri kriterija iz članka 137. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, te utvrdilo sljedeće:

Člankom 137. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH propisano je kako pojedinačna državna garancija ne predstavlja instrument dodjele državne potpore ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti:

- a) da gospodarski subjekt nije u teškoćama;
- b) da je garancija povezana s posebnom financijskom transakcijom, na fiksni iznos i fiksno razdoblje;
- c) da garancija ne pokriva više od 80% neizmirenog zajma ili druge financijske obveze korisnika, s tim da se ovo ograničenje ne odnosi na:
  - 1) garancije koje pokrivaju dužničke obveznice ili
  - 2) garancije dane s ciljem financiranja gospodarskog subjekta čija je isključiva djelatnost pružanje usluga od općeg ekonomskog interesa, a garanciju daje samo tijelo koje je povjerilo vršenje usluga od općeg ekonomskog interesa;
- d) da se premija za garanciju obračunava primjenom tržišnih načela.

Shodno odredbama točke 3.2. Obavijesti Komisije (2008/C 155/02), Europska komisija glede pojedinačnih državnih garancija smatra da je ispunjenje svih sljedećih uvjeta dovoljno kako bi se isključila prisutnost državne potpore:

- (a) Zajmoprimatelj nije u financijskim teškoćama;
- (b) Opseg garancije može se pravilno izmjeriti u trenutku njegove dodjele. Ovo znači da garancija mora biti vezana uz određenu financijsku transakciju, za fiksni najviši iznos i vremenski ograničeno;
- (c) Garancija ne pokriva više od 80% neotplaćenog zajma ili druge financijske obveze. Ovo ograničenje ne primjenjuje se na garancije koje pokrivaju dužničke vrijednosne papire. Ograničenje od 80% ne odnosi se na javne garancije dodijeljene za financiranje poduzetnika čija je jedina djelatnost pravilno dodijeljena usluga od općeg ekonomskog interesa i kada je tu garanciju pružilo tijelo javne vlasti koje je i dodijelilo tu uslugu;
- (d) Za garanciju je plaćena tržišno formirana cijena.

Preuzimanje rizika obično bi trebalo biti nagrađeno prikladnom premijom na iznos garancije ili iznos kontragarancije. Garancija ne sadrži državnu potporu kada je cijena plaćena za garanciju barem toliko visoka kao odgovarajuća referentna vrijednost za premije garancija koja se može naći na financijskim tržištima.

Ako se odgovarajuća referentna vrijednost za premije garancija ne može naći na financijskim tržištima, ukupni financijski trošak garantiranog zajma, uključujući kamatnu stopu zajma i premiju garancije, mora se usporediti s tržišnom cijenom sličnoga zajma bez garancije.

U oba slučaja, kako bi se odredila odgovarajuća tržišna cijena, trebaju se uzeti u obzir obilježja garancije i osnovnoga

zajma. Ovo uključuje: iznos i trajanje transakcije; osiguranje koje daje zajmoprimatelj i druga iskustva koja utječu na procjenu stope naplate; vjerojatnost neizvršenja obveza zajmoprimatelja koja proizlazi iz njegove financijske situacije, njegovog sektora djelatnosti i očekivanja; kao i drugih gospodarskih okolnosti. Ova bi analiza ponajprije trebala omogućiti da se zajmoprimatelj klasificira prema ocjeni rizičnosti. Kako bi ocijenila je li premija sukladna tržišnim cijenama, država članica može provesti usporedbu cijena koje na tržištu plaćaju slično rangirani poduzetnici."

a) Gospodarski subjekt nije u teškoćama

Na temelju pokazatelja iz bilance stanja i uspjeha za period 2015 - 2017. godine opisanih u točki 3.1 obrazloženja Rješenja Vijeća, broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, Vijeće je utvrdilo da JP "Elektroprivreda BiH" nije u teškoćama.

Naime, omjer knjigovodstvenoga duga i kapitala nije bio veći od 7,5, a EBITDA koeficijent pokriva kamata nije bio niži od 1,0, čime je ispunjen uvjet iz članka 137. stavak (1) točka a) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH.

Također, utvrđeno je kako je osnovni kapital JP "Elektroprivreda BiH" u posmatranom razdoblju bio stabilan.

b) Garancija mora biti povezana s posebnom financijskom transakcijom, na fiksni iznos i fiksno razdoblje

Kako bi ovaj uvjet bio ispunjen, opseg garancije mora se pravilno izmjeriti u trenutku njegove dodjele, što znači da garancija mora biti vezana uz određenu financijsku transakciju, za fiksni najviši iznos i vremenski ograničena.

U konkretnome slučaju garancija Federacije BiH povezana je sa specifičnom financijskom transakcijom, tj. zajmom koji daje CEXIM banka JP "Elektroprivreda BiH" u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", daje se u fiksnom iznosu na ukupan iznos kredita od 613.990.000,00 eura uvećan za kamatnu stopu: 6-mjesečni EURO LIBOR + 2,3% i vremenski je ograničena – garancija će teći nakon razdoblja važenja Sinasure osiguranja, od 2032. do kraja otplatnog razdoblja 2037. godine.

Međutim, budući da su u točki 2. Nacrta odluke Vlade Federacije BiH o izdavanju garancije propisani uvjeti za izdavanje garancije, prema kojima se garancija izdaje na fiksni iznos od 613.990.000,00 eura, uvećano za kamatu i druge pripadajuće troškove po Sporazumu o kreditnoj liniji na razdoblje roka otplate kredita koji iznosi 20 godina, Vijeće je utvrdilo da navedeni "drugi pripadajući troškovi" nisu jasno definirani i maksimalni iznos pokriven garancijom može odstupati od toga zbog daljnjih troškova ili naknada.

Shodno navedenome, Vijeće je utvrdilo kako se ne može smatrati da je iznos predmetne garancije fiksni, te da samim tim nije ispunjen uvjet iz članka 137. stavak (1) točka b) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH.

c) Garancija ne može pokrivati više od 80% neizmirenog zajma ili druge financijske obveze korisnika

Kako bi ovaj uvjet bio ispunjen, shodno odredbi članka 137. stavak (1) točka c) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, potrebno je da garancija ne pokriva više od 80% neizmirenog zajma ili druge financijske obveze korisnika, s tim da se ovo ograničenje ne odnosi na garancije dane s ciljem financiranja gospodarskog subjekta čija je isključiva djelatnost pružanje usluga od općeg ekonomskog interesa, a garanciju daje samo tijelo koje je povjerilo vršenje usluga od općeg ekonomskog interesa.

S obzirom na to da predmetna garancija pokriva 100% kredita, odnosno da Federacija BiH garantira za ukupne obveze zajmoprimatelja - JP "Elektroprivreda BiH" po Sporazumu o kreditnoj liniji, kako je to propisano člankom 1.1. Nacrta ugovora

o izdavanju garancije, Vijeće je, s ciljem ispunjenja uvjeta iz članka 137. stavak (1) točka c) podtočka 2) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, u postupku okončanom Rješenjem Vijeća, broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine, utvrdilo da JP "Elektroprivreda BiH" obavlja uslugu od općeg ekonomskog interesa.

Međutim, osim obavljanja tri usluge od općeg ekonomskog interesa: (1) proizvodnja, (2) opskrba i (3) distribucija električne energije, JP "Elektroprivreda BiH" obavlja i druge gospodarske djelatnosti koje su tržišne prirode, kao što je prodaja električne energije, kako na tržištu Bosne i Hercegovine tako i na međunarodnom tržištu, kao i iskopavanje uglja.

Shodno navedenome, Vijeće je utvrdilo da pružanje usluga od općeg ekonomskog interesa nije isključiva djelatnost JP "Elektroprivreda BiH", nego da obavlja i druge aktivnosti koje su očito tržišne prirode, te da samim tim nije ispunjen uvjet iz članka 137. stavak (1) točka c) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH.

d) Tržišno orijentirana premija/cijena morala bi biti plaćena za garanciju

Pri ocjeni je li u konkretnom slučaju ispunjen uvjet iz članka 137. stavak (1) točka d) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, Vijeće je u svrhu poređenja uzelo u obzir i odredbe točke 3.2. podtočka d) Obavijesti Komisije (2008/C 155/02), kojim je propisano da za garanciju mora biti plaćena tržišno formirana cijena, odnosno da garancija ne sadrži državnu potporu kada je cijena plaćena za garanciju barem toliko visoka kao odgovarajuća referentna vrijednost za premije garancija koja se može naći na financijskim tržištima.

Točkom 3.2. podtočka d) Obavijesti Komisije (2008/C 155/02) propisano je i da ako se odgovarajuća referentna vrijednost za premije garancija ne može naći na financijskim tržištima, ukupni financijski trošak garantiranog zajma, uključujući kamatnu stopu zajma i premiju garancije, mora se usporediti s tržišnom cijenom sličnoga zajma bez garancije, uzimajući u obzir obilježja garancije i osnovnoga zajma: iznos i trajanje transakcije; osiguranje koje daje zajmoprimatelj i druga iskustva koja utječu na procjenu stope naplate; vjerojatnost neizvršenja obveza zajmoprimatelja koja proizlazi iz njegove financijske situacije, njegovog sektora djelatnosti i očekivanja; kao i drugih gospodarskih okolnosti. Ova bi analiza ponajprije trebala omogućiti da se zajmoprimatelj klasificira prema ocjeni rizičnosti. Ovu klasifikaciju rejtinga može dati međunarodno priznata agencija ili, gdje je dostupno, primijeniti interni rejting koji koristi banka koja daje osnovni kredit. Kako bi ocijenila je li premija sukladna tržišnim cijenama, država članica može provesti usporedbu cijena koje na tržištu plaćaju slično rangirani poduzetnici.

U postupku okončanom Rješenjem broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine Vijeće je utvrdilo kako Federacija BiH izdaje garanciju na fiksni iznos kredita od 613.990.000,00 eura, uvećano za kamatu i druge pripadajuće troškove po Sporazumu o kreditnoj liniji na razdoblje od 20 godina, zatim kako će za preuzimanje rizika, prije izdavanja garancije u korist kreditora, JP "Elektroprivreda BiH" Federaciji BiH odnosno proračunu Federacije BiH, osim provizije od 0,5% (na iznos garancije) za izdavanje garancije u iznosu od 8.032.916,50 KM, platiti i premiju rizika po stopi od 3,3% (na iznos glavnice) u iznosu od 39.628.382,00 KM, sukladno Pravilniku o pratećoj dokumentaciji i informacijama neophodnim u proceduri donošenja odluke o izdavanju garancije Federacije BiH i procentu premije i provizije za izdavanje garancije, kako se garancija aktivira u slučaju neispunjenja obveza JP "Elektroprivreda BiH" nakon isteka police osiguranja agencije Sinasure koja pokriva kreditni rizik u prvih 15 godina kredita, te kako je zbog nepostojanja odgovarajuće referentne vrijednosti za premije garancija na financijskom tržištu Bosne i Hercegovine Federalno ministarstvo financija u svojoj

metodologiji dalo poređenje ukupnoga finansijskog troška garantiranog kredita, uključujući kamatnu stopu kredita i premiju garancije, s tržišnom cijenom sličnog kredita bez državne garancije.

Naime, Federalno ministarstvo financija je u svrhu poređenja, a zbog nepostojanja odgovarajuće referentne vrijednosti za premije garancija na finansijskom tržištu Bosne i Hercegovine, uradilo poređenje ukupnoga finansijskog troška garantiranog kredita, uključujući kamatnu stopu kredita i premiju garancije, s tržišnom cijenom sličnoga kredita bez državne garancije:

- kao polazna osnova korištena je kamatna stopa po kreditu JP "Elektroprivreda BiH" kod EBRD-a koji je odobren pod komercijalnim uvjetima, tj. bez vladine garancije, a koja iznosi 6-mjesečni EURIBOR + 3% (Ugovor o kreditu između JP "Elektroprivreda BiH" i EBRD-a od 30. 10. 2013. godine u iznosu od 35,0 milijuna eura) i
- kamatna stopa ugovorena po Sporazumu o kreditnoj liniji uz garanciju Federacije BiH koja iznosi 6-mjesečni EURO LIBOR + 2,3%.

Navedenim poređenjem Federalno ministarstvo financija zaključilo je da razlika između kamatnih stopa kredita bez garancije i kredita s državnom garancijom iznosi 0,7% godišnje i kada se ona replicira na otplatni plan predmetnoga kredita kod CEXIM banke, dobije se iznos od 89,38 milijuna KM, koji bi JP "Elektroprivreda BiH" trebalo platiti na ime premije Federaciji BiH po tržišnoj cijeni, umjesto 47.661.298,50 KM koliko će platiti sukladno Pravilniku o pratećoj dokumentaciji i informacijama neophodnim u proceduri donošenja odluke o izdavanju garancije Federacije BiH i procentu premije i provizije za izdavanje garancije, ali je naglašeno da će JP "Elektroprivreda BiH" na ime ukupnih naknada za garanciju Federacije BiH i police osiguranja agencije Sinasure platiti iznos od oko 139,96 milijuna KM (ili 71,56 milijuna eura), iz čega je Vijeće u postupku okončanom Rješenjem broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine zaključilo da će, u konkretnome slučaju, JP "Elektroprivreda BiH" garantima platiti tržišnu cijenu pokriva rizika po osnovi izdane garancije.

Međutim, Vijeće je u obnovljenom postupku prihvatilo argumentaciju danu u obrazloženome mišljenju Tajništva EZ-a i Mišljenju Savjetodavnog odbora EZ-a da se premije za garancije u drugim sektorima i zemljama mogu uzeti u obzir kako bi se pronašla "odgovarajuća referentna vrijednost za premiju za garanciju na finansijskim tržištima". Naprimjer, iako je većina odluka Europske komisije redigirana s obzirom na točnu razinu procijenjenih premija za garanciju, Europska komisija utvrdila je kako je premija iznad 12% (plus puni zalog) bila barem jednako visoka kao i tržišna premija, dok je za drugu garanciju u istome predmetu s premijom iznad 3% garantiranog iznosa utvrđeno kako predstavlja državnu potporu (Odluke Europske komisije u predmetima: N 541/2009 – Švedska: Državna garancija u korist Saab Automobila AB i N 80/2009 – Švedska: Državna garancija u korist Volvo Personvagnar AB).

Sukladno navedenome, Vijeće je utvrdilo da razina premije od 3,3% na glavnici (u iznosu od 39.628.382,00 KM), uvećana za proviziju od 0,5% od iznosa garancije (u iznosu od 8.032.916,50 KM), u konkretnome slučaju ne odgovara referentnoj vrijednosti na finansijskim tržištima, odnosno da premija za garanciju nije obračunata primjenom tržišnih načela.

Dalje, Vijeće je utvrdilo da je poređenje ukupnog finansijskog troška garantiranog kredita (uključujući kamatnu stopu kredita i premiju za garanciju), s tržišnom cijenom sličnog kredita bez garancije, koje je dalo Federalno ministarstvo financija, pogrešno, uzimajući u obzir sljedeće:

- EBRD nije komercijalni zajmodavatelj i stoga se njegov kredit ne može smatrati komercijalnim kreditom (Odluka Europske komisije u N 541/2009 –

Švedska: Državna garancija u korist Saab Automobila AB, točka 37. "finansijski troškovi sličnoga duga bez garancije na komercijalnim tržištima");

- Kredit EBRD-a odnosi se na različitu tehnologiju (sanacija Hidroelektrane "Una" i puštanje u pogon Hidroelektrane "Una" – Aneks na rijeci Uni i Hidroelektrane "Vranduk" na rijeci Bosni) i ima drugačiji cilj (razvoj novih kapaciteta hidroelektrana i povećanje proizvodnje električne energije iz čistih izvora energije) i veličinu projekta (ukupni troškovi projekta su oko 88 milijuna eura) u usporedbi sa spornim projektom izgradnje termoelektrane. Također, treba imati na umu kako javni zajmodavatelji u Europi ne podržavaju financiranje izgradnje termoenergetskih postrojenja;
- Kredit EBRD-a je znatno manji (35 milijuna eura u poređenju sa 614 milijuna eura kredita CEXIM banke);
- Kredit EBRD-a odobren je u 2013. godini (u poređenju s 2018. i promjenama u regulatornom okruženju u vezi s obnovljivim izvorima i termoelektranama i razvojem troškova projekata);
- Kredit EBRD-a odnosi se na EURIBOR, a kredit CEXIM banke na EURO LIBOR, tj. dva različita međubankovna tečaja.

Također, Vijeće je utvrdilo da se premija koja se plaća za osiguranje Sinasure ne može dodati premiji i proviziji za garanciju i time uključiti u finansijske troškove garancije, jer ona ne predstavlja naknadu državi za izdavanje garancije i uopćeno se primjenjuje prije pozivanja na garanciju.

Na kraju, Vijeće je utvrdilo kako bi i ostali instrumenti osiguranja, kao što su mjenice JP "Elektroprivreda BiH" i hipoteka prvoga reda na cijeloj nekretnini Tuzla 7, kao i druge mjere kojima se državi daje kontrola nad rizikom vezanim uz aktivnosti JP "Elektroprivreda BiH", trebali biti procijenjeni prema svojoj vrijednosti kako bi bili ispravno uključeni u procjenu rizika.

Shodno navedenome, Vijeće je utvrdilo kako premija za garanciju Federacije BiH za kreditno zaduženje JP "Elektroprivreda BiH" kod Izvozno-uvozne banke Kine (CEXIM banke) nije obračunata primjenom tržišnih načela, sukladno članku 137. stavak (1) točka d) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, odnosno da za nju nije plaćena tržišna formirana cijena, shodno točki 3.2. podtočka d) Obavijesti Komisije (2008/C 155/02).

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je u postupku utvrdilo kako u konkretnome slučaju nisu kumulativno ispunjeni svi uvjeti iz članka 137. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH da pojedinačna garancija Federacije BiH korisniku JP "Elektroprivreda BiH", za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", ne predstavlja instrument dodjele državne potpore, budući da garancija nije dana u fiksnoe iznosu, da pokriva više od 80% kredita i da za nju nije plaćena tržišna premija.

4. Donošenje odluke

Na 121. sjednici, održanoj 29. lipnja 2022. godine, Vijeće je u obnovljenom postupku ocjene usklađenosti državne potpore, pokrenutom po službenoj dužnosti, razmatralo dodjelu državne potpore u obliku garancije korisniku JP "Elektroprivreda BiH" za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla".

Pri donošenju odluke Vijeće je uzelo u obzir cjelokupnu dokumentaciju.

Vijeće je u obnovljenom postupku okončanom Rješenjem broj: UP/I 03-26-1-42-4/18 od 23.7.2018. godine izvršilo ponovnu ocjenu kumulativne ispunjenosti četiri kriterija iz članka 137. stavak (1) Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH i utvrdilo da nisu ispunjena tri od četiri uvjeta da pojedinačna garancija Federacije BiH korisniku

JP "Elektroprivreda BiH", za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", ne predstavlja instrument dodjele državne potpore.

Slijedom navedenoga, Vijeće je u postupku trebalo utvrditi je li potpora dodijeljena u obliku garancije korisniku JP "Elektroprivreda BiH", za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", predstavlja državnu potporu iz članka 3. stavak (1) Zakona, odnosno je li u konkretnome slučaju riječ o prijenosu državnih sredstava, je li dodjelom garancije korisnik JP "Elektroprivreda BiH" stekao ekonomsku prednost koju ne bi stekao u normalnim tržišnim uvjetima, odnosno putem vlastite efikasnosti poslovanja, je li potpora u obliku garancije dodijeljena na selektivnoj osnovi, odnosno na selektivna način, te je li se izdavanjem predmetne garancije JP "Elektroprivreda BiH" narušava i postoji opasnost od narušavanja tržišnoga natjecanja stavljanjem u povoljniji položaj određenih gospodarskih subjekata ili proizvodnje ili trgovine određenih proizvoda ili pružanja određenih usluga u mjeri u kojoj to utječe na ispunjenje međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine iz ovoga područja, odnosno na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU.

Vijeće je u postupku utvrdilo kako je uvjet iz članka 3. stavak (1) Zakona koji se odnosi na prijenos državnih sredstava ispunjen, budući da Federalno ministarstvo financija, shodno članku 1.1. Nacrta ugovora o izdavanju garancije, garantira za ukupne obveze zajmoprimatelja - JP "Elektroprivreda BiH" po Sporazumu o kreditnoj liniji, te da nije naplaćena adekvatna tržišna premija od JP "Elektroprivreda BiH".

Naime, shodno točki 2.1. Obavijesti Komisije (2008/C 155/02), garancije koje je izravno dala država, tj. centralne ili lokalne vlasti, kao i garancije koje su kroz izvore države dala druga tijela pod kontrolom države, kao npr. poduzetnici, a koje se mogu pripisati javnoj vlasti, mogu se smatrati državnom potporom. Također, istom točkom Obavijesti Komisije (2008/C 155/02) propisano je da pogodnost državne garancije jeste ta da rizik povezan s garancijom snosi država i za to prihvaćanje rizika od strane države, u normalnim okolnostima, trebalo bi platiti odgovarajuću naknadu, te ako se država odrekne te naknade, to istodobno predstavlja korist za poduzetnika i iscrpljivanje državnih sredstava, pa je, sukladno tome, čak i ako se nikad ne izvrši plaćanje prema uvjetima iz garancije, svejedno riječ o državnoj potpori.

Također, sukladno točki 39. Obavijesti Komisije (2016/C 262/01), kojom je propisano da u slučajevima u kojima tijelo javne vlasti dodijeli potporu korisniku, ta je mjera automatski pripisiva državi, čak i ako je tijelo o kojemu je riječ pravno neovisno od drugih tijela javne vlasti, Vijeće je utvrdilo da je u konkretnom slučaju ta mjera predmetna garancija koju je odobrila Vlada Federacije BiH uz suglasnost Parlamenta Federacije BiH i stoga se može pripisati državi.

Kada je u pitanju drugi uvjet iz članka 3. stavak (1) Zakona, Vijeće je u postupku utvrdilo da je on ispunjen, jer je izdavanjem predmetne garancije korisnik JP "Elektroprivreda BiH" stekao ekonomsku prednost koju ne bi stekao u normalnim tržišnim uvjetima, odnosno putem vlastite učinkovitosti poslovanja, s obzirom na to da za nju nije platio adekvatnu tržišnu premiju Federaciji BiH i što bez garancije Federacije BiH navedenome poduzeću ne bi bio odobren kredit CEXIM banke, jer je državna garancija neophodan uvjet CEXIM banke za dodjelu kredita.

Dalje, Vijeće je u postupku utvrdilo da je treći uvjet iz članka 3. stavak (1) Zakona ispunjen, s obzirom na to da je potpora u obliku garancije dodijeljena na selektivnoj osnovi, odnosno na selektivna način, jer je dodjelom dana prednost samo jednom točno određenom gospodarskom subjektu. Naime, da bi ovaj uvjet bio ispunjen, potrebno je utvrditi da se dodjelom državne potpore stavlja u povoljniji položaj određeni gospodarski subjekti, određeni sektori gospodarstva ili proizvodnja/trgovina određenih proizvoda. U konkretnome slučaju

Vijeće je utvrdilo da se predmetnom garancijom stavlja u povoljniji položaj, odnosno favorizira samo jedan gospodarski subjekt – JP "Elektroprivreda BiH" za čije je kreditno zaduženje kod CEXIM banke izdana državna garancija.

Što se tiče četvrtoga uvjeta iz članka 3. stavak (1) Zakona, koji se odnosi na narušavanje i postojanje opasnosti od narušavanja tržišnoga natjecanja, stavljanjem u povoljniji položaj određenih gospodarskih subjekata ili proizvodnje ili trgovine određenih proizvoda ili pružanja određenih usluga u mjeri u kojoj to utječe na ispunjenje međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine iz ovoga područja, odnosno na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU, Vijeće je u postupku utvrdilo kako izdavanjem predmetne garancije JP "Elektroprivreda BiH" za kreditno zaduženje kod CEXIM banke postoji opasnost od narušavanja tržišnoga natjecanja i utjecaj na trgovinu jer se JP "Elektroprivreda BiH" stavlja u povoljniji položaj u odnosu na druge proizvođače električne energije na tržištu Federacije BiH i Bosne i Hercegovine.

Naime, shodno točki 187. Obavijesti Komisije (2016/C 262/01), kojom je propisano kako se smatra da se mjerom koju je dodijelila država narušava ili prijeti narušavanje tržišnoga natjecanja ako bi se njime mogao poboljšati položaj na tržištu korisnika u odnosu na druge poduzetnike s kojima se nadmeće na tržištu, odnosno da se uopćeno smatra da narušavanje tržišnoga natjecanja, u smislu članka 107. stavak 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, obično postoji kada država dodijeli financijsku prednost nekom poduzetniku u liberaliziranom sektoru u kojemu postoji ili bi moglo postojati tržišno natjecanje, Vijeće je utvrdilo da se izdavanjem predmetne garancije JP "Elektroprivreda BiH" stavlja u povoljniji položaj u odnosu na druge proizvođače električne energije na tržištu Bosne i Hercegovine.

Naime, JP "Elektroprivreda BiH" je aktivno u proizvodnji, distribuciji i opskrbi električnom energijom koja je predmet Direktive o električnoj energiji 2009/72/EC, čiji je cilj liberalizacija i integracija energetskih tržišta Energetske zajednice. U tom kontekstu, svaka potpora države koja favorizira određena poduzeća suprotna je ciljevima liberalizacije tržišta i protivi se naporima liberalizacije, te takva državna potpora prijeti narušavanju tržišnoga natjecanja.

Kada je u pitanju utjecaj na trgovinu, Vijeće je utvrdilo kako se dodjelom državne potpore u obliku garancije JP "Elektroprivreda BiH" utječe na trgovinu, budući da je predmetna garancija izdana za kreditno zaduženje navedenoga poduzeća u svrhu financiranja projekta za izgradnju objekata za proizvodnju električne energije – termoelektrane, te se na taj način jača položaj JP "Elektroprivreda BiH" u sektoru gdje postoji značajna prekogranična trgovina električnom energijom, pa se predmetnom garancijom utječe na trgovinu umreženom energijom između Bosne i Hercegovine i Europske unije, odnosno prije svega s državama potpisnicama Ugovora o EZ-u.

Naime, točkom 191. Obavijesti Komisije (2016/C 262/01) propisano je kako su sudovi EU presudili da "kada potpora koju država članica dodijeli jača položaj poduzetnika u odnosu na ostale poduzetnike konkurente u trgovini u EU, smatra se da ta potpora utječe na trgovinu", te da se može smatrati da javna potpora može imati učinak na trgovinu između država članica čak i ako korisnik nije izravno uključen u prekograničnu trgovinu (npr. zbog subvencije bi operaterima u drugim državama članicama moglo biti teže ući na tržište održavanjem ili povećavanjem lokalne ponude).

Uzimajući u obzir navedeno, Vijeće je u konkretnome slučaju utvrdilo kako garancija Federacije BiH, koju je izdalo Federalno ministarstvo financija za kreditno zaduženje JP "Elektroprivreda BiH" kod CEXIM banke, u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", predstavlja državnu potporu iz članka 3. stavak (1) Zakona, jer su kumulativno ispunjeni prethodno navedeni uvjeti.

S obzirom na to da garancija izdana za kreditno zaduženje JP "Elektroprivreda BiH" predstavlja državnu potporu u smislu članka 3. stavak (1) Zakona, a člankom 5. stavak (1) Zakona propisana je opća zabrana dodjele državne potpore koja narušava ili prijeti narušavanjem tržišnoga natjecanja davanjem prednosti određenim gospodarskim subjektima, proizvođači ili trgovini određenih proizvoda ili pružanju određenih usluga u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje obveza Bosne i Hercegovine iz međunarodnih sporazuma, dok su člankom 6. stavak (1) Zakona, odnosno podzakonskim aktima usvojenim na temelju Zakona propisana izuzeća od opće zabrane, Vijeće je u postupku utvrdilo da je li u konkretnome slučaju postoji mogućnost primjene izuzeća na temelju članka 6. st. (1) i (2) Zakona i Uredbe o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH.

Budući da je predmetna garancija izdana za kreditno zaduženje u svrhu izgradnje novoga bloka Termoelektrane "Tuzla", odnosno za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije iz uglja, Vijeće je utvrdilo da Uredbom o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u Federaciji BiH, kao i propisima EU iz područja državne potpore, nisu propisani uvjeti i kriteriji za dodjelu državne potpore za izgradnju termoelektrana, odnosno za proizvodnju električne energije iz uglja, te da se na predmetnu garanciju ne može primijeniti izuzeće od opće zabrane državne potpore iz članka 5. stavak (1) Zakona.

Shodno navedenome, Vijeće je utvrdilo kako državna potpora u obliku garancije korisniku JP "Elektroprivreda BiH", za kreditno zaduženje u svrhu realizacije Projekta "Izgradnja bloka 7 - 450 MW TE Tuzla", nije usklađena sa Zakonom i podzakonskim aktima usvojenim na temelju njega.

Sukladno navedenome, Vijeće je odlučilo kao u točki 1. dispozitiva ovoga Rješenja.

Shodno odredbi članka 18. stavak (1) Zakona, kojom je propisano da kada u slučaju nezakonito dodijeljene državne potpore donese negativnu odluku iz članka 12. stavak (3) točka d) Zakona, Vijeće utvrđuje obvezu davatelju državne potpore da poduzme mjere za povrat te nezakonito dodijeljene potpore od korisnika u iznosu koji uključuje iskorišteni iznos državne potpore uvećan za zateznu kamatu, koja se naplaćuje počevši od dana kada je nezakonita potpora dana na korištenje do dana povrata njezinoga iznosa, Vijeće je odlučilo kao u točki 2. dispozitiva ovoga Rješenja.

Uputa o pravnom lijeku

Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku i protiv njega nije dozvoljena žalba.

Nezadovoljna stranka može pokrenuti upravni spor pred Sudom Bosne i Hercegovine u roku od 30 dana od dana primitka ovoga Rješenja.

Broj UP/I 03-26-1-42-11/18
29. lipnja 2022. godine
Istočno Sarajevo

Predsjedateljica
Vijeća za državnu potporu BiH
Dr. **Radmila Čičković**, v. r.

Na osnovu člana 12. stav (3) tачка d) и члана 18. став (1) Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини ("Службени гласник БиХ", бр. 10/12 и 39/20), те члана 247. Закона о управном поступку ("Службени гласник БиХ", бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09, 41/13 и 53/16), рјешавајући у поступку, обновљеном по службеној дужности, а у вези са додјелом државне помоћи у облику гаранције кориснику Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево, за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла", Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине на 121. сједници, одржаној 29. јуна 2022. године, донио је следеће

РЈЕШЕЊЕ

1. Поништава се Рјешење Савјета за државну помоћ Босне и Херцеговине, број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, и ствар рјешава тако што се утврђује да државна помоћ у облику гаранције кориснику Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево, за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла", није у складу са Законом о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.
2. Налаже се Федералном министарству финансија, као даваоцу државне помоћи, да предузме мјере за поврат незаконито додијелене помоћи из тачке 1. диспозитива овог рјешења од корисника Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево увећане за износ затезне камате од дана када је незаконита помоћ дата на коришћење до дана поврата њеног износа и обавијести Савјет о извршеном поврату.
3. Ово рјешење биће објављено у "Службеном гласнику БиХ", службеним гласилима ентитета и Брчко Дистрикта Босне и Херцеговине.

Образложење

1. Ток поступка

1.1. Покретање и ток поступка

Рјешавајући у поступку оцјене усклађености државне помоћи са прописима о државној помоћи, покренутом на основу Захтјева Федералног министарства финансија за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево, за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла", Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Савјет) на 73. сједници, одржаној 23. јула 2018. године, донио је рјешење којим се утврђује да државна помоћ, садржана у Захтјеву за одобрење државне помоћи у облику гаранције кориснику Јавно предузеће "Електропривреда БиХ" д. д. Сарајево, за кредитно задужење у сврху реализације Пројекта "Изградња блока 7 - 450 MW TE Тузла", не представља државну помоћ у смислу Закона о систему државне помоћи у Босни и Херцеговини.

Секретаријат Енергетске заједнице (у даљем тексту: Секретаријат ЕЗ-а) актом број: ЕЦС-10/18 од 15.10.2018. године информисао је Савјет да су *Aarhus Centre* и *CEE Bankwatch Network* 25.09.2018. године поднијели жалбу Секретаријату ЕЗ-а против Босне и Херцеговине, односно против Рјешења Савјета, број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, због неусклађености са *acquisem* из области државне помоћи у смислу државне подршке Пројекту "Тузла 7", која је регистрована као Предмет ЕЦС-10/18, те да ће Секретаријат ЕЗ-а морати да покрене поступак у складу са својим механизмом рјешавања спорова.

У истом акту Секретаријат ЕЗ-а доставио је Савјету процјену предметне жалбе и прелиминарно закључио да Рјешење Савјета, број: УП/И 03-26-1-42-4/18 од 23.07.2018. године, није у складу са правном тековином о државној помоћи Енергетске заједнице, у мјери у којој нису испуњена четири услова за изузеће наведена у Обавјештењу Комисије о примјени чл. 87. и 88. Уговора о Европској заједници у области државне помоћи у облику гаранција ("Службени лист Европске уније", серија Ц, број 155, 20.06.2008) [у даљем тексту: Обавјештење Комисије (2008/Ц 155/02)], и да гаранција не представља државну помоћ.

Отвореним писмом Босни и Херцеговини, акт број: БХ-МЦ/О/јко/03/26-03-2019 од 26.03.2019. године, Секретаријат ЕЗ-а покренуо је поступак рјешавања спорова против Босне и Херцеговине због наведеног непоштивања Уговора о оснивању Енергетске заједнице ("Службени гласник БиХ" - Међународни уговори, број 09/06) (у даљем тексту: Уговор о ЕЗ-у), посебно његових чл. 18. и 19.